

MALÉV EXPRESS Kft.
Budapest
1185 Budapest, Nagybecskerek u. 30

2003. május

REPÜLŐESEMÉNY ZÁRÓJELENTÉS
ny.szám: MX03/03

Üzembentartó: **Malév Express Kft.**

Tulajdonos: **MALÉV Hungarian Airlines Rt.**

Gyártó: **Bombardier Inc. Canadair Group, Montreal Quebec, Canada**

Típus: **Bombardier CL-600-2B19**

Nemzetisége: **magyar**

Lajstromjele: **HA-LNA**

Eset helye: **LHBP (Budapest Ferihegy Nemzetközi Repülőtér) légtere**

Eset ideje: **2003. február 14. 08 óra 29 perc (helyi idő szerint)**

Eset kategóriája: **REPÜLŐESEMÉNY**
(Visszafordulás a konyhai vízrendszer meghibásodása miatt)

Összefoglaló áttekintés

Az esetet 2003. február 14-én 08 óra 31 perckor a Malév Rt. RBSZ ügyeletes jelentette a PoLéBiSz ügyeletesének, aki a bejelentést továbbjelentette a PoLéBiSz, és a PLH igazgatónak.

A PoLéBiSz igazgatója a vizsgálatot üzembentartói hatáskörbe utalta, így a Kivizsgáló Szakmai Bizottság (KSZB) vezetője Turcsányi Olivér Malév Express Kft. Minőségügyi és Repülésbiztonsági Vezető (MRB Vezető), a bizottság tagja pedig Horváth Zoltán Biztonsági Kapitány (BK) lett.

A repülőgép leszállása után a helyszíni szemlét végző KSZB vezetőnek a hajózó és légiutaskísérő személyzet elmondta az eset lefolyását, amiről repülőgép-parancsnoki jelentést is készített. Ezt követően a KSZB vezetője a repülőgép karbantartását végző szervezet (MALÉV Rt.) repülőgép szerelőjével ellenőrizte a konyhában található vízmelegítő berendezést. Az ellenőrzés során nyilvánvalóvá vált, hogy a vízfolyást a berendezés egyik műanyag csövének leszakadása okozta.

Ezt követően a vízmelegítőt karbantartó személyzet kicserélte, a padló alatti térben felgyülemlt vízmennyiséget eltávolította és földi kondicionáló berendezésről a repülőgép belső tereit kiszárította.

1. TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1. A repülés lefolyása

2003. február 14-én a kijelölt hajózó személyzet a szóban forgó repülőgéppel egy menetrendszerű járat teljesítését kezdte meg Budapest Ferihegy Nemzetközi Repülőtérrel. A felszállás után a légiutaskísérő észlelte, hogy a konyhában lévő kávéfőző-vízmelegítők (kettő darab) környékéről erősen folyik a víz. Mivel a folyás intenzitása nem csökkent és a konyha, valamint az utastér bejáratánál lévő szőnyeg is erősen nedvessé vált, a légiutaskísérő jelentette a problémát a repülőgép parancsnokának, aki ellenőrizte a konyha állapotát. Időközben a vízfolyás a konyha vízrendszerét tápláló szivattyú kikapcsolásával megszűnt.

A történetekkel párhuzamosan, az emelkedést követő percekben MAIN BATTERY CHARGE U/S és BTMU FAIL hibaüzenetek jelentek meg az EICAS-on.

A kiömlött víz mennyiségére tekintettel a repülőgép parancsnoka a Budapestre történő visszatérés mellett döntött.

A leszállás után a külső állóhelyre történő begurulást követően, a helyszínre érkezett KSZB vezető jelenlétében a karbantartó szolgálat kiszerezte a konyhában lévő vízmelegítőket és megállapította, hogy a jobb oldali egység egyik műanyag csöve a szorítógyűrűs csatlakozóból kicsúszott. A csatlakozó környékén erős vízkőlerakódás volt látható.

1.2. Személyek sérülése

SÉRÜLÉSEK	SZEMÉLYZET	UTASOK	EGYÉB
Halálos	0	0	0
Súlyos	0	0	0
Könnyű	0	0	0
Nem sérült	2/2	9	0

1.3. Légijármű rongálódása

A légijármű az eset során semmilyen mértékben nem rongálódott meg.

1.4. Egyéb kár

Az eset során egyéb kárról nincs információja a KSZB-nek (kárigényt nem jeleztek).

1.5. Személyzet adatai

Légijármű parancsnok adatai	
szakszolgálati engedélye:	Közforgalmi Pilóta
kora, és neme:	59 éves férfi
képesítése:	CRJ 100/200 parancsnok
jogosítása:	CRJ oktató
szakmai érvényessége:	2004.03.31.
orvosi érvényessége:	2003.07.25.
összes repült ideje:	15 363 óra 43 perc
a típuson:	355 óra 14 perc
utolsó 24 órában repült ideje:	0 óra

Légijármű elsőtiszt adatai	
szakszolgálati engedélye:	Közforgalmi Pilóta
kora, és neme:	37 éves férfi
képesítése:	CRJ 100/200 elsőtiszt
jogosítása:	CRJ 100/200
szakmai érvényessége:	2004.03.31.
orvosi érvényessége:	2003.09.12.
összes repült ideje:	10 786 óra
a típuson:	148 óra 54 perc
utolsó 24 órában repült ideje:	0 óra

1.6. Légijármű adatai

1.6.1. Törzs adatai:

típusa:	CL-600-2B19
gyártási száma:	7676
gyártási ideje:	2002
gyártó:	Bombardier Inc. Canadair Group, Montreal Quebec, Canada
légialkalmassági bizonyítvány száma:	3720
érvényessége:	2003. 09. 10.
üzemideje	
összesen:	1149 óra 59 perc / 1038 repülés
utolsó nagyjavítástól:	még nem volt nagyjavítva
utolsó karbantartástól:	8 óra 54 perc / 6 felszállás (2003. 02. 12-én volt)

1.6.2. Hajtóművek adatai:

típusa:	General Electric CF-34-3B1
---------	----------------------------

1.6.3. Az érintett fődarab (berendezés) adatai:

típusa/megnevezése:	Kávéfőző
---------------------	-----------------

cikkszám:	3510-0039
gyári száma:	02099883100012
üzemideje	
gyártás óta:	1149 óra 59 perc / 1038 ciklus
nagyjavítás óta:	még nem volt nagyjavítva

1.6.4. A légi jármű terhelése, és annak eloszlása:

tüzelőanyag tömege:	4000 kg (felszálláskor)
tömeg felszálláskor összesen:	19000 kg

(A légi jármű max. felszálló tömege légi üzemeltetési utasítás szerint **22995 kg** lehet.)
A légi jármű terhelése, és annak eloszlása a megengedett határokon belül volt.

1.7. Meteorológiai adatok

Az eset nappal jó látási viszonyok között történt. A pilóta elmondása szerint a levegő hőmérséklete $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$, légnyomása 1030 hPa, a szél 100° -ról 10 Km/h volt. Az eset szempontjából a meteorológiai körülmények érdektelenek.

1.8. Navigációs berendezések

A személyzet rendelkezésére álltak a feladathoz szükséges navigációs berendezések, és eszközök. Az eset szempontjából ezek érdektelenek.

1.9. Összeköttetés

A hajózó személyzet és a földi szolgálatok között megfelelő összeköttetés volt. Az eset szempontjából érdektelen.

1.10. Repülőtéri adatok

A pilóta által használt futópálya az adott feladatra alkalmas volt. Az eset szempontjából érdektelen.

1.11. Légi jármű adatrögzítők

Az adatrögzítők nem lettek kiértékelve, mert az eset vizsgálata ezt nem tette szükségessé.

1.12. Roncsra és a becsapódásra vonatkozó adatok

Nem volt.

1.13. Orvosi és az igazságügyi-orvosszakértői vizsgálatok adatai

Nem voltak, személyi sérülés nem történt.

1.14. Tűz

Az eset során tűz nem keletkezett.

1.15. Túlélés lehetősége

Kutatásra és mentésre nem volt szükség. Az eset során nem alakult ki életveszélyes helyzet.

1.16. Próbák és kísérletek

Nem voltak.

1.17. Szervek jellemzése

Az eset idején az üzemeltető rendelkezett JAR-OPS 1 szerinti üzemeltetői engedéllyel, melynek száma; H-54 érvényessége 2003. 06. 30.

1.18. Kiegészítő adatok

Nincsenek.

1.19. Hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszere

A KSZB új vizsgálati módszert nem alkalmazott.

2. ELEMZÉS

A KSZB a rendelkezésre álló adatok, információk, dokumentációk, illetve a pilóták és a légiutaskísérő elmondása szerint a bekövetkezett esetet az alábbiak szerint elemzi:

1. A kivizsgálás során fél évre visszamenőleg ellenőrizve lettek a Magyarországon üzemeltetett CL-600-2B19 típusú légi jármű üzemeltetési okmányai, melyek alapján megállapítható volt, hogy hasonló meghibásodás nem történt.
2. A szakmai vizsgálat egyben összekapcsolódott a légi jármű hibajavítási folyamatával és üzemképessé tételével. A leszállás után a Malév Express Kft. szerződött karbantartó szervezete (Malév Rt. Műszaki Igazgatóság) kiszerezte a kávéfőzőt. Ennek során a következőket állapították meg:
  - 2.1. A berendezés felső-hátsó részén lévő, cikkszám nélküli (kereskedelmi forgalomban árusított), 585 rajszámú, hajlékony műanyag cső az SS405-3 cikkszámú, 590 rajszámú szorítógyűrűs csatlakozójából ki volt esve. A csatlakozó környékén és a berendezés oldalfelületén a csatlakozó alatt erősen vízkőlerakódás volt látható.
  - 2.2. A konyha vízrendszeréből – mely a légiutaskísérő elmondása szerint a járat indulása előtt teljesen fel volt töltve – mintegy 6 liter víz hiányzott. A konyha padlózatán víz volt, az utastér bejáratának körzetében lévő szőnyeg nedves volt, valamint a padló alatti műszaki rekesz konyha alatti terében kisebb vízmennyiség

gyűlt össze. A rekesz oldalán lévő berendezések és szerkezeti elemek szárazak voltak, nedvesek a rekesz felső és az alsó szerkezeti elemei voltak.

- 2.3. A karbantartó szolgálat a repülőgép üzemképessé tétele érdekében kicserélte a kávéfőzőt, felitatta a műszaki rekeszben lévő vizet, az átnedvesedett szőnyeget vízes porszívóval kiporszívózatta, valamint a repülőgép kiszárítása érdekében körülbelül 2 órán át, földi kondicionáló berendezéssel meleg levegő fúvatott a repülőgépbe. A szárítás befejezése után ellenőrizte a műszaki rekesz elektromos berendezéseinek vízmentességét és hálózatkapcsolás után ellenőrizte az elektromos berendezések működőképességét. A végzett tevékenységet a 3665 és 3666 sz. Job Sheeten okmányolták.
- 2.4. A felszállás során jelentkezett MAIN BAR CHARGER U/S hibaüzenet miatt a karbantartó szolgálat végrehajtotta a MM 24-32-03 pontja szerinti ellenőrzést, melynek alapján meghibásodásra utaló rendellenességet nem talált. A BTMU meghibásodás elhárítását a MEL 32-46 pontja alapján, a 080-1 sz. DIR felvételével elhalasztotta. A repülőgép üzemképességét a 1281.sz. AFL-en okmányolták. A repülőgép további üzemeltetése során hasonló jellegű meghibásodások nem jelentkeztek.
- 2.5. A kávéfőző és konyha vízrendszere felépítésének és működésének vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a vízellátást a padló alatti térben elhelyezett 25 literes víz tartály és egy szivattyú és a megfelelő csővezeték biztosítja. A szivattyú a konyhában lévő elektromos kapcsolóval működtethető. Befagyás ellent a rendszer egy automatikusan működő fűtőrendszer védi. A vízrendszer konyhában lévő része a Bombardier által kiadott leírás szerint, a konténer tároló rekesz jobb falán lévő csappal lezárható. Az eseményben érintett repülőgépen ez a csap a megjelölt helyre nincs beépítve. A vízbetáplálás azonban a szivattyú kikapcsolásával szintén megszüntethető.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

- 3.1. A repülőgép érvényes légialkalmassági bizonyítvánnyal rendelkezett, a meghibásodást leszámítva, repülésre alkalmas volt. A hajózó személyzet repülésre alkalmas, és jogosult volt, az eset során megfelelően járt el. A repülőgép üzemeltetésével kapcsolatos kifogás nem merült fel.
- 3.2. Az esetet kiváltó lényegi ok az volt, hogy a kávéfőző műanyag csöve a szorítógyűrűs csatlakozóból kiesett. Az erős vízkőlerakódás arra utal, hogy a cső már korábban kilazult és a víz már huzamosabb ideje – nem kizárható, hogy a repülőgép gyártása óta – kismértékben szivárgott. Nagy valószínűséggel megállapítható, hogy az aznapi hideg időjárás miatti a vízkövesedés környékén a helyileg megfagyott víz tovább lazította a csatlakozót és az üzembe helyezése után a nyomás alatti víz a már amúgy is meglazult csövet kiszakította a helyéről.
- 3.3. A viszonylag nagymennyiségű, kifolyt víz a padlón és a műszaki rekeszben gyűlt össze. A repülési konfiguráció miatt (felszállás, emelkedés) a víz okozhatott olyan

rendellenességet az elektromos berendezésekben, mely az említett hibaüzenetek megjelenéséhez vezethettek, de ez tételesen nem igazolható.

- 3.4. A néhány percen át tartó vízfolyás a szivattyú azonnali kikapcsolásával megelőzhető lett volna. Ugyancsak megelőzhető lett volna a folyás a konyhában lévő zárócsap elzárásával, de az nincs a megjelölt helyre beépítve. Megléte esetén is használata idővesztéssel járna, mivel csak úgy lehet hozzáférni, ha a tárolóból a konténert kihúzzák.

4. BIZTONSÁGI AJÁNLÁSOK

1. Legyen ismertette az esemény az érintett állomány részére.
2. A Repülési Igazgató és a Műszaki Vezető elemezze ki a repülőgép légiutaskísérők által működtetett berendezéseit olyan szempontból, hogy a jelentkező rendellenességek alkalmával milyen azonnali tevékenységgel lehet megakadályozni a súlyosabb következményekkel járó eseményeket (pl. a vízrendszer egyéb meghibásodásai a mosdóban, a kávéfőző túlmelegedése, stb.). Az elemzés eredményei legyenek írott formában kiadva és oktatva az állomány részére.
3. A Műszaki Vezető tisztázza, hogy a repülőgép dokumentációjában szereplő zárócsap miért nem a jelzett helyre került beépítésre. Amennyiben ez műszakilag lehetséges, a zárócsap a légiutaskísérők által könnyen elérhető helyre kerüljön beszerelésre vagy áthelyezésre.

2003. május 20.

Turcsányi Olivér
Malév Express Kft. MRB Vezető

5. FÜGGELÉKEK

1.	CPM 25-30-45 1 oldal	1 lap
2.	CPM 25-30-45 1013/1014 oldal	1 lap
3.	Kávéfőző fényképe	2 lap